

Vledge
TRUCE
Dm. C. C. C.

0509 Master
15.3.1915

ŠTEV. 2 — FEBRUAR 1945 — LETO III.

VSEBINA

VSI NA DELO
NAŠA NAJVEČJA NALOGA
8. FEBRUAR —
SLOVENSKI NARODNI PRAZNIK
VRBA
O RDEČI ARMADI
PETERČEK
PIONIRJI IN LETALA
BEGUNEC
TONČEK IN LOJZEK
SESTANEK TREH VODITELJEV
KRALJ PETER II.
PIONIRJI PIŠEJO
PIONIRJI, ALI ŽE VESTE...
KRIŽANKA

IZDAJA POKRAJINSKI ODBOR OF ZA GORENJSKO
TISKA TRILOF

Vsi na delo

Kar nas mladih je, veselo
vsi pojdimo zdaj na delo.

Živo, urno mladec vsak
z nami stopi zdaj v korak!

Delo je za vse postava,
v delu kaže se mladina prava!

Delo vid in sluh ostri,
krepi telo, duha bistri.

Delo vse je, to vemò,
brez dela kruha nič ne bo.

Vsi stopite v naše vrste:
bistre glave, roke čvrste —

da dom si nov zdaj spet zgradimo
za narod naš za domovino.

Vsa pri delu bo mladina,
srečna nam bo domovina!

(Prevod iz srbskega Pionirja)

Naša najvažnejša naloga

Veliko škodo so utrpeli v tej vojni narodi. Sovražnik jim je uničil vse: vasi in mesta, mostove in železnice, ladje in letala. Vojna je strašna stvar. Koliko ljudi je padlo, koliko jih bo pohabljenih za vse svoje življenje in koliko otrok bo brez staršev. Nešteto mater bo objokovalo svoje sinove in hčerke! In vse to so zakrivali Nemci!

Toda že se bliža svoboda!

Mogočna ruska armada je že izgnala Nemce iz vse svoje zemlje, osvobodila je že Poljake, pomagala je naši slavni jugoslovanski armadi osvoboditi Beograd in Srbijo. Naši hrabri borci pa so sami osvobodili Črno goro, Dalmacijo, osvobajajo Bosno in Hercegovino in Hrvaško, pa tudi mi, Slovenci, bomo kmalu rešeni nemških zveri.

Kakor v Rusiji in v drugih osvobojenih deželah, tako bo tudi pri nas treba začeti z velikim delom. Treba bo vse zgraditi znova in vse še lepše, kakor je bilo pred vojno. Pridni bomo morali biti, da bomo vse to zmogli, da bomo zacelili velike in boleče rane, ki so jih zadali našemu narodu krvoločni Nemci in njihovi pomagači.

Tudi pionirski in vsa slovenska mladina bo pomagala, da sezidamo iz ruševin nove, lepše domove, da si ustvarimo lepo življenje. Zato se bo mladina morala mnogo učiti, učiti in še učiti. Kajti naša domovina bo rabila pridnih in sposobnih ljudi, ki bodo vse znali in vse vedeli, da bodo s svojo pridnostjo in razumom kos težkim nalogam obnove.

V tej vojni ste ogromno zamudili. Švabske šole so vas učile samo marširanja in švabskih pesmi. Švabski učitelji so vas sovražili. Hoteli so vas ponemčiti, hoteli so da bi zatajili slovensko besedo. Naučili pa vas niso nič.

Malo vas je, ki ste tako srečni, da že hodite v naše šole. A kmalu bo prišel dan, ko se bodo naše šole odprle vsepovsod. Treba se bo zares pridno učiti, da boste vsa ta izgubljena leta nadomestili.

Učenje je težko, težje kakor marširanje. A z učenjem boste

najbolj koristili svoji domovini in samim sebi. Zato bo treba spraviti lesene puške, brzostrelke in pa strojnice. Nič več se ne boste igrali vojakov. Toda ostali boste še pri pionirski četi ali bataljonu. Ta bataljon ali četa bo pomagala odraslim vsepovsod, kjer bo potrebno.

Vaš komandant in politikomisar bosta že danes vse premislila in naredila načrte za to vašo novo nalogo. Pionirčki ste pametni in iznajdljivi in tudi požrtvovalni. Sami boste vedeli, kje boste mogli največ pomagati.

Ta vaša nova naloga je velika in plemenita!

K.

Tudi vi, pionirčki, boste pomagali, da se zidamo iz ruševin nove, lepše domove, da si ustvarimo lepše in srečnejše življenje!

8. februar

slovenski narodni praznik

Ali veste, pionirji, kakšen praznik smo praznovali 8. februarja? Tisti, ki ste tako srečni, da imate že šolo, gotovo veste. Saj ste imeli v šoli proslavo, na kateri ste slišali, da je pred 96 leti na ta dan umrl naš največji pesnik

dr. France Prešeren.

Rodil se je 3. decembra leta 1800 v vasi Vrba pri Žirovnici na Gorenjskem. Imel je izreden dar za zlaganje pesmi. Neizmerno je ljubil slovensko zemljo in slovensko besedo. Bil je eden tistih, ki je že pred 100 leti sanjal o Združeni Sloveniji. Veroval je, da bodo Slovenci doživeli lepše dni sreče, miru in svobode, da bodo vsi narodi živeli v slogi in bratstvu, kakor žive v družini bratje in sestre.

V svoji Zdravljici nam je zapel :

Žive naj vsi narodi,
ki hrepene dočakat' dan,
ko, koder sonce hodi,
prepír iz sveta bo pregnan,
ko rojak
prost bo vsak,
ne vrag, le sosed bo mejak !

Vidíte, za vse te velike cilje se bori naš narod. Danes partizani uresničujejo Prešernove sanje, ko se bore za osvobojenje, za srečo, bratstvo in mir med narodi.

Prešeren je ljubil vse, kar je služilo napredku, boril pa se je proti starokopitnežem, ki so se klanjali Švabom. S pesmitjo je prebudil Slovence, ki smo sedaj v tej vojni z orožjem dokazali sovražniku, da smo na svoji zemlji le mi gospodar. S Prešernovo pesmijo v srcu smo šli v borbo, ki nam je rodila bogato žetev: svobodno Slovenijo v svobodni, Titovi Jugoslaviji, v kateri je dovolj prostora za vse poštene, dobre ljudi.

Dr. France Prešeren :

O Vrba

O Vrba ! Srečna, draga vas domača,
kjer hiša mojega stoji očeta ;
da b' uka žeja me iz tvoj'ga sveta
speljala ne bilà, goljfiga kača !

Ne vedel bi, kako se v strup prebrača
vse, kar srcé si sladkega obeta ;
mi ne bilà bi vera v sebe vzeta,
ne bil viharjev notranjih b' igrača !

Zvestó srcé in delavno ročico
za doto, ki je nima milijonarka,
bi bil dobil z izvoljeno devico ;

mi mirno plavala bi moja barka,
pred ognjem dom, pred točo mi pšenico
bi bližnji sosed vároval — svet Marka.

O Rdeči Armadi

P. P.

Dne 23. februarja bo Rdeča Armada slavila svoj največji praznik. Takrat bodo po vsej širni Sovjetski Zvezi veličastno odmevali topovski streli in vojaške godbe bodo igrale. Povsod, kjer žive dobri ljudje, bodo velike slavnosti. Po vseh naših gorah bodo goreli mogočni kresovi.

Rdeča Armada bo praznovala praznik svojega rojstva.

Na ta dan bo namreč minilo 27 let, kar so krvoločni Švabi s pohodom na Leningrad hoteli uničiti mlado sovjetsko državo. Domovna je bila v veliki nevarnosti. Tedaj so vsi ruski in sovjetski narodi zagrabili za orožje in ustvarili mogočno armado, ki je z brezmejno ljubeznijo in hrabrostjo rešila mesto in domovino. Ta slavna zmaga je bila rojstni dan Rdeče Armade.

Po tej prvi zmagi je Rdeča Armada vedno bolj rasla. Pod modrim vodstvom maršala Stalina se je razvila v največjo silo sveta. V tej strašni vojni je rešila ves svet pred najkrvoločnejšo zverjo vseh časov — pred fašizmom. Rdeča Armada ni osvobodila samo svoje domovine, temveč je prinesla svobodo

in odrešenje neštetim deželam in narodom, ki so ječali v krvavih Hitlerjevih krempljih. Če ne bi bilo Rusije, bi nikdar ne učkali zarje svobode.

S pomočjo RA je naša hrabra NOV osvobodila našo ponosno prestolico Beograd. Kri, ki jo ruski in naši vojaki skupno prelivajo za našo svobodo, je posvetila naše bratstvo za vse večne čase. Zato ljubimo RA pravtako, kakor ljubimo svojo NOV.

Silna, brezmejna je moč Rdeče Armade. Pred njo v smrtnem strahu trepetajo Švabi. Sedaj ne premišljajo več, kako bi zaslužnili svet. Rdeča Armada jim je prekrizala vse račune. Sedaj samo še trepetajo pred zasluženimi kaznijo, kajti Rdeča Armada jim že v Nemčiji sami zadaja poslednje smrtne udarce.

Samo v zadnjem mesecu je Rdeča Armada zavzela preko 32000 nemških krajev in mest. Če bi hotel pionirček prebrati vsa imena teh krajev, bi moral dolge ure sloneti nad 150 strani debelo knjigo. Če bi bral na glas, bi mu gotovo zmanjkalo sape in glasu! In vse te kraje je Rdeča Armada zavzela v 30 dneh!

V istem času je Rdeča Armada zaplenila ali uničila Švabom preko 52000 avtomobilov. Če bi postavili vse te avtomobile dru-

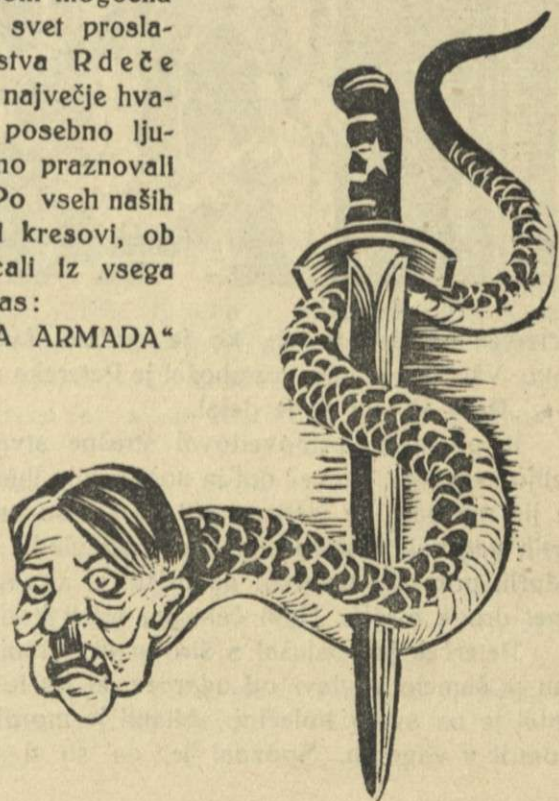
gega za drugim, bi nastala tako dolga vrsta, da bi moral pionir — dober pešec! hoditi tri dni in tri noči brez počitka.

Rdeča Armada ujame ali uniči vsak dan okrog 30.000 nemških vojakov. Potemtakem so Švabi v zadnjem mesecu izgubili okrog milijon vojakov. Ali si morete predstavljati, koliko je to. Če bi jih hoteli prešteti, bi rabili 70 ur. Če bi jih postavili v vrste po osem vojakov, bi se procesija vlekla od Ljubljane do Jesenic.

Vidite, to kačo je pomendrala Rdeča Armada. Kmalu ji bo v Berlinu strla glavo.

Takrat bo za vedno konec švabskega trinoštva. Takrat bo vsem narodom zasijala svoboda. Iz krvi, trpljenja in ruševin bo vstalo novo, lepše življenje. Na svetu bosta zavladala bratstvo in ljubezen, ki ju pri-
naša trpečim narodom mogočna
R A. Zato bo ves svet prosla-
vljal praznik rojstva Rdeče
Armade s čustvi največje hva-
ležnosti. S prav posebno lju-
beznijo pa ga bomo praznovali
mi, Jugoslovani. Po vseh naših
gorah bodo goreli kresovi, ob
katerih bomo klicali iz vsega
srca in na ves glas:

„ŽIVELA RDEČA ARMADA“

PETERČEK

(Nadaljevanje)

Tistega dne je pozno ponoči nekdo potrkal na okno. Vrnil se je oče. Veliko veselje je zavladalo v hiši. Oče je prinesel tudi kruha. Otroci so veselo zasadili zobe v mehko sredico. Oče je že med potjo pri Ukanovem Jožetu zvedel, kako se je

Peterček postavil v šoli, ko je ugriznil švabskega učitelja v roko. Všeč mu je bilo in pobožal je Peterčka po kodrastih laseh. „Prav si storil“, je dejal.

In potem je pripovedoval strašne stvari. Ti zeleni vragi selijo vsevprek. Po več dni in noči vozijo ljudi v zaprtih vagonih in jim ne dajo ne jesti ne piti. Nekje na hrvaški meji je v zaprtih vagonih pomrlo sila otrok od gladu. Potem so vagone odprli, pometali trupelca na tračnice, v vagone pa so zaprli spet druge otroke. Hudi časi so, prišli bodo še hujši.

Peterček je poslušal s široko razprtimi očmi. Še zmerom mu je šumelo v glavi od udarcev, ki jih je dobil v šoli, a pozabil je na svojo bolečino. Misli je moral na otroke, ki so pomrli v vagonih. Spoznal je, da so ti nesrečni otroci pa

Osterčevi, Kadlčevi in Marinkovi, ki so jih Švabi obpeljali nekam v Nemčijo, prav tako ubogi, kot je bil siromak Peter Klepec. Nikomur niso storili krivice, a vendar jih preganjajo, mučijo in more.

Zakaj ne pride Peter Klepec, da bi pregnal sovražnike in da bi pomagal zatiranim?

Ko so šli spat, Peterček ni mogel zaspati.

„Oče, ali boš ostal sedaj doma?“ je vprašal.

Oče je odgovoril, da pojde že zgodaj zjutraj spet tja, odkoder je prišel.

„Kam pojdeš?“

Oče ni hotel povedati.

Ko Peterček ni dobil odgovora, je spet mislil na otroke. Čeprav je mižal, je čisto razločno videl pred seboj dolgo vrsto mrličev na tračnicah. Peterčku se je zdelo, da še mrtve ustnice prosijo: „Mama kruha!“

Peterček ni mogel razumeti, zakaj ljudje trpijo toliko gorja. Zakaj nihče ne prežene krvoločnih tujcev?

„Oče, sedaj bi moral priti Peter Klepec, o katerem si mi pravil. Zakaj ga ni? Ali je umrl? Sedaj bi moral priti. Samo zamahnil bi z roko in bi pregnal te nadležne tujce!“

„Zaspi, Peterček! To je zgodba. Bog ve, ali se je res to kdaj zgodilo,“ je dejala mati.

Oče pa je dejal: „Res, zgodba je, lepa pravljica. A spremenila se bo v resnico. Vse te krivice in vsa ta kri nedolžnih otrok bo v vseh preganjanjih zbudila silno moč in pogum. Dvignili bodo v svetli jezi svoje pesti in zdrobili pasjeglavce ter zatiralce.“

Peterčku je postalo toplo v srcu, ko je to slišal.

„Kdaj bo to?“

„Kmalu. Morebiti se že prebuja v Klepcu moč“, je dejal. „Veš, takih Klepcev bo veliko. Le verjemi mi! Tudi ti boš, Peterček. Že danes si pokazal, da boš. Kdor je pogumen, zmore veliko. Sedaj pa zaspi!“

Peterček je še vprašal: „Oče, ali si že katerega srečal ta čas, ko te toliko časa ni bilo doma?“

Oče je molčal.

Peterček sicer ni čisto dobro razumel vsega tega, kar mu je oče nocoj povedal. Vendar se mu je pomirilo srce. Oče je rekel, da bo Peter Klepec gotovo prišel. In ne samo eden!

Nato je Peterček mirno zaspal.

Drugo jutro se še ni dobro zdanilo, ko je Peterčka prebudil silen hrušč in trušč. Tajnik je namreč pripeljal Švabe. Švabi so uklenili očeta v težke verige. „Zdaj smo dobili bandita!“ je kričal tajnik. Oče pa je stal ponosno in ga srepo gledal.

„Izdajalec!“ so govorile njegove oči.

Potem so se morali napraviti tudi Peterček, Janezek in

Mihec, Mama je vzela Andrejčka v naročje. Nato so jih odgnali iz hiše. Žalostna procesija se je pomikala po vasi. Peterček ni mogel razumeti, zakaj vse to. Kaj je storil oče? „Ali pa so nas morebiti odgnali zato, ker sem včeraj ugriznil učitelja v roko?“ je pomislil.

Še predno so prišli na sredo vasi, je strašen sij šinl proti nebu. Vsi so so nehote ozrli in Andrejček je strahoma zajokal. Iz strehe njihove hiše so švigali visoki plameni. Švabi so jim zažgali domačijo.

„Zajčki bodo zgoreli,“ je zajokal Mihec.

„Zločinci!“ je zakričal oče.

Tedaj ga je neki žandar s pestjo udaril v obraz. Oča se ni umaknil. Zravnal se je še bolj in oči so se mu ponosno

svetile. Nato so očeta privezali k lipi sredi vasi. Peterčka in njegove bratce ter mamo pa so odvedli proti župnišču, kjer so jih začasno zaprli v pritlično sobo.

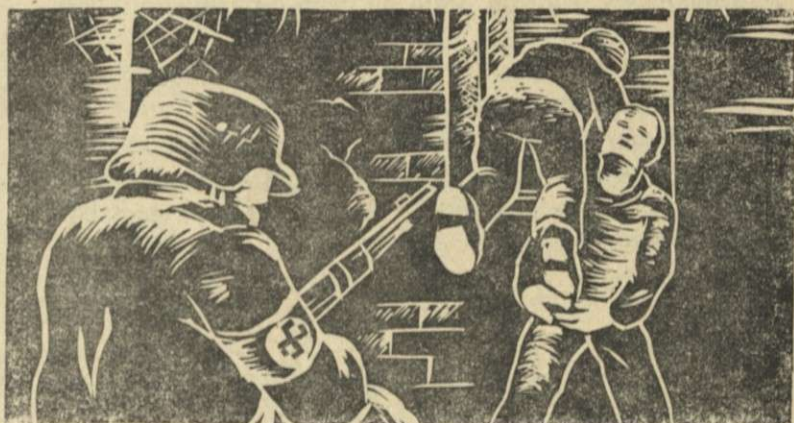
„Kaj bodo storili z očeto?“ je vprašal Peterček, ko so zaprli vrata za njimi. Mama je samo zajokala.

„Zakaj so zvezali očeta?“ je vprašal čez čas Mihec.

„Ker je dober, oni pa so hudobni!“ je odgovorila mati.

A Mihec ni mogel razumeti, da so na svetu tako hudobni ljudje. Kako lepo je bilo prej, ko še ni bilo teh zelencev v deželi.

Peterček pa si je tedaj zaželel, da bi prišel nekdo, ki bi

bil močan kot Peter Klepec. Rešil bi očeta. Razbil bi tudi zapuhe ječe, odklenil vrata in jih z mamico spustil v zlato svobodo.

Znočilo se je. Še predno pa je napočilo jutro, so Peterček, njegova mama in bratci že hodili preko svobodnih polj. Ko je namreč stražar pred hišo zaspal, je Peterčku šinila drzna misel v glavo. „Pobegnimo!“ je šepnil in oči so se mu svetile. Zlezel je prvi skozi okno in potem pomagal ostalim. In zdaj so hiteli, hiteli. Mama je nosila v naročju Andrejčka, z levico pa je vodila malega Mihca. Peterček in Janezek sta hitela za njo. Bežali so preko njiv in rosnih polj, da so bili vsi mokri od rose. Pa niso bili veseli, čeprav so ušli iz švabskih krempljev. Mislili so na očeta in težko jim je bilo pri srcu.

Dalje prihodnjič.

P I O N I R I I

Pionirji naši mali avijonov so čakali. Vsi so želeli čokolade, ki bi prinesla jo letala in kar v vrečah nametala za želodčke njih še mlade.

Dolgo, dolgo so čakali.

Danes pa sta dve letali nad dolino pribrenčali. Obe leteli sta prav nizko.

Takrat je napajal Lisko pionir tovariš Jaka: „Glej ga spaka,“ je dejal naš Jaka. „Danes pa lete prav nizko. Morda bodo ta letala partizanom kaj metala.“ Kar pozabil je na Lisko.

Dolgo sta letali krožili v zraku. Vsi veseli so po tlaku pionirji cepetali.

Potem so šli na zborna mesto, tamkaj za veliko cesto. Tam stopili so v vrsto. Komendant dejal je čvrsto: „Pionirji, pionirke, danes bodo pa metali!“

Vsi so veselo se smejali.

Pa letali sta muhavo odletela nad planjavo, dvignili se čez planino, potopili se v modrino.

No — kaj pa je to?

„Obe letali patrolo malo sta držali!“ so pionirji vsi dognali.

Prav so imeli! Kmalu za patrolo dve, tri desetine avijonov čez planine je priplulo. In iz njih se je usulo: hej, padal devetkrat sto!

Pionirji so vsi šteli: deset, dvajset, pedeset in sto! Vedno znova iz letal je priletel kup padal. Pionirji pa so šteli. Toda kmalu so se ušteli. Ko prešteli so do sto, pa naprej jim več ni šlo. Potem so stekli na goro. Tam so peli in skakali, titoske so v zrak metali: „Živeli zavezniki! Prav je, da ste zdaj prišli, da odvrgli ste padala.“

Pionirje naše male so zagledali piloti. „Kje pa

I N L E T A L A

je zaboj s piškoti za pionirje moje mile?" jo povprašal vse pilote vodja dolge eskadrile.

"Pozabili smo zaboj s piškoti," odvrnili so piloti. "Danes smo le puške in obleko vzeli, nekaj bomb smo še pripeli pa smo odleteli."

"Dobro," reče vodja eskadrile. "Drugič pa za pionirje moje mile vzemite bomb iz čokolade. To bo za želodčke mlade. Danes pa napišite lim pismo, da jih pozaprl nismo, le, ker orožje smo peljali, piškoti so doma ostali."

Mladi Tom je vzel beležko in napisal po angleško za pionirje naše čile, kar je rekel vodja eskadrile. Potem skoz okence kabine naše gledal je planine in vzdihnil je glasno: ~~vihi~~ kako je tu lepo! Zdaj pa vem, zakaj tukaj pionirji mali vsi junaki so postali." Potem je spustil list iz line in odletel čez planine.

Počasi list se spuščal je na plan.

Pionirji gledali so vsi brez diha, dokler rekel ni tovariš Miha: "Fantje, pošta je prišla!"

Pionirji naši mali po angleško niso znali. Pa so šli po teto Nežko, ki prav dobro zna angleško. Teta pismo je prebrala. Potem so mali vsi veseli proti domu odhiteli.

Zdaj spet čakajo letala.

Radi videti bi spet padala. Če zavezniki bodo takrat pušk, kanonov spet nam nametali, pravišo, da bodo čokolade in piškotov še naprej čakali.

Najprej puške ljubi naj dobe nam partizani, da najprej svobode dan se vsem oznani. Za čokolado se zares kar nič se ne mudi?

Kaj pravite pionirčki vi?

Dreiko.

VIDA BREST:
B E G U N E C

Na trati plešejo pionirji kolo. Število je poljubno,
po možnosti naj bo dečkov in deklíc enako.

Mi smo mladi borci vsi
Titove armade,
domu bomo dali vse
svoje sile mlade!
Tito, Tito,
valovito
naše kolo zaigramo,
radi te imamo!

Deček: (kakih deset let star pride med petjem na oder
s culo v roki in obstane kot zamaknjen ob po-
gledu na srečne vrstnike).

Pionirka: (iz kroga prihiti k njemu in ga prime za roko).
Mali tovariš, odkod si prišel?
Pridruži se nam in z nami zapoj!
Vriskaj med nami in bodi vesel,
kakor mi vsi smo nocoj!

Vsi pionirji: Pridi, tovariš z nami zapoj,
bodi vesel, kakor mi smo nocoj!
(Prihite k njemu in ga vlečejo v krog.)

Prvi: Mali tovariš, od kod si doma,
da te nobeden od nas ne pozna?

Deček: Daleč je domek moj, tam za gorami,
tam, koder Sava nam polja poji,
v rudniku atek nam kruha je služil
za mamico, zame in sestrice tri.

Drugi: Kje ti je atek zdaj, kje ti je mama,
da si to dalje sem sam vso prešel?

Kaj so pustili te samega iti ?
Jaz ne bi nikdar kaj takega smel !

Tretji: Mene bi atek dal čez koleno,
pa bi ml jih kaj pošteno naštel :
„Čakaj me, sinek, ej, čakaj me, sinek,
pomnil boš, pomnil še, kdaj si ušel !“

Deček: Nisem ušel, kakor mislite vi vsi !
Atka ubili so švabski ml psi,
mamico ljubo so v Dachau odgnali,
mamico ljubo in sestrice tri . . .
Jaz sem ušel jim, ko so kamioni
stali pred hišo, da nas nalože.
Eden od vseh pa le mora ostati,
da psom bo plačal kdaj strašno gorje !
Hotel sem najti ljudi, ki so boljši
od teh prodanlih, morilskih volkov,
hotel sem najti si v svetu nov domek
do takrat, ko bom šel zopet domov.

Vsi: Tukaj ostani, bratec med brati,
mamice naše še tebe gorko
bodo objemale, kruha ti dale,
z nami boš rajal, pel z nami glasno !

II. plonirka: Tudi pri nas so nam beli prodanci
kradli, morili in bili ljudi,
pa nas so junaki narodne vojske
osvobodili — in zdaj smo prosti !

Vsi: Kadar pa zopet priderejo tujci,
stisnili bomo roke si v pesti !
Zvesto mladina branila bo dom,
videl sovrag bo, kako se mladina bori !

Vsi zapojo: Kar bilo je pod pepelom
v naših srcih plaho skrito
v kres mogočen je raznetil
naš tovariš

Tito, Tito !

Tonček in Lojzek

Na koncu vasi sta se srečala pionirja Tonček in Lojzek.

„No, kaj pa носиš pod pazduho?“ ga je vprašal Lojzek.

Tonček je razvil zavoj in rekel: „Tovarišica učiteljica mi je dala ta lepak, da ga prilepim na oglasno desko, katero sem postavil tam na razpotju.“

Na lepaku je bilo zapisano z velikimi črkami:

Lojzek je nekaj časa ogledoval lepak, nato pa je rekel: „Kdo ve, ali se bo kje tukaj blizu vršil ta kongres?“

„O, ta kongres bo gotovo na osvobojenem ozemlju, kamor Švabi in belčki ne upajo več.“

„Kako bi bilo lepo, ko bi bil kongres kje blizu! Vsi bi šli krasit dvorano kakor takrat, ko je bil v vasi miting.“

„O, saj bomo tudi mi lahko pomagali pri tem kongresu, čeprav ne bomo mogli tja. Veš, sedaj je tekmovanje za pripravo na II. kongres. V tem tekmovanju bomo sodelovali tudi mi. Tako bomo najbolj pomagali II. kongresu. Najboljši pa bodo odšli na kongres,“ je pojasnil Tonček.

„Gotovo bom tudi jaz pomagal, le povej mi, kaj moram storiti,“ je nestrpno spraševal Lojzek.

„Joj, dela je na pretek. Zdaj bomo pionirji nadomestili starejše, ki so v naši vojski,“ se je samozavestno odrezal Tonček.

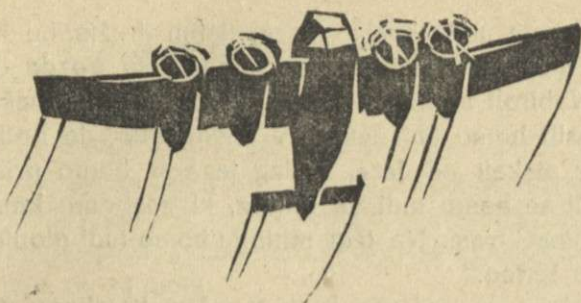
Nato pa je nadaljeval: „Vsem tistim družinam, ki nimajo nobenega moškega doma, bomo navozili iz gozda drv in jih nacepili. Nabirali bomo obleko za naše borce, prenašali bomo pošto. Nosili bomo tudi letake v postojanko, da bodo domobranci kar piskali od jeze. Poleg tega se bomo pridno učili. Pripravljali se bomo tudi na miting, ki ga bomo kmalu zopet priredili v naši vasi. Na tem mitingu bomo tudi pionirji nastopili z lepo igrlico.“

„Zakaj pa ne, saj nas je 46 v našem bataljonu. Odslej ne bomo skrbeli samo za naše lesene puške, ampak bomo pomagali tudi pri delu.“

Potem sta prišla do deske na razpotju. Tonček je pripel nanjo letak. Nato je potegnil iz žepa kreda in zapisal na vrh deske:

„VSE ZA II. KONGRES“

Sestanek treh voditeljev

Pionirji, ves svet je razdeljen na približno 70 držav. Med njimi so najmočnejše Sovjetska Rusija, Amerika in Anglija, ker imajo največ ljudi, največ tovarn, ladij, rudnikov in zemlje. Voditelji teh treh držav so: maršal Stalin v Rusiji, Roosewelt (izgovori Ruzvelt) v Ameriki in Churchill (izgovori Čerčil) v Angliji.

Vse te tri države se bore za svobodo narodov. Postavile so se na čelu vseh narodov, ki se borijo proti zločincu Hitlerju. Voditelji teh treh držav se večkrat sestanejo, da se domenijo, kako bodo skupno in z vseh strani udarili po švabski golazni. Tako so se tudi letos v začetku februarja sestali v Sovjetski Rusiji in sicer v mestu Jalta na Krimskem polotoku. (Ta polotok je v Črnem morju. Pionirji, poiščite ga na zemljevidu in ga pokažite še drugim!)

S seboj so ti trije velmožje pripeljali tudi svoje najboljše generale in ministre. Z generali so se zmenili, kako bodo s svojimi vojskami, s tanki, z letali in s topovi čimprej uničili Hitlerja in končali vojno. Ta dan ni daleč. Saj slavna Rdeča Armada, že prodira proti nemški prestolici Berlinu. Pomagajo pa ji tisoči angleških in ameriških letal, ki jih ob lepem vremenu lahko tudi vi pionirji opazujete na našem nebu.

S svojimi ministri pa so se ti trije voditelji pomenili o tem, kako bo urejen svet po vojni in kako bodo preprečili Nemčiji, da ne bi mogla nikdar več začeti nove vojne.

Dogovorili so se tudi o tem, kako bodo kaznovali vojne

zločince, med katerimi je poleg Švabov tudi izdajalski Rupnik s svojimi belogardisti. Ti zločinci so streljali talce, požigali domove in ubijali poštene ljudi. Za vse to bodo kaznovani. Pri tem lahko sodelujete tudi vi, pionirčki, in sicer tako, da javite našim oblastem, našim odborom, vse zločine, ki so jih zagrešili Švabi ali švabobranci.

Dalle so se zavezniki na krinski konferenci zmenili, da bodo Nemci povrnili vso škodo, ki so jo povzročili med to vojno, torej tudi škodo, ki so jo napravili pri nas na Gorenjskem in Primorskem.

Zavezniki so tudi sklenili, da bodo pomagali vsem tistim narodom, ki so v tej vojni veliko trpeli. Tudi jugoslovanski narodi bomo dobili pomoč v hrani, obleki, zdravilih itd., ker smo se zvesto borili proti Hitlerju. Tako so Rusi že pripeljali pettisoč vagonov zlate pšenice v osvobojeni Beograd. Pa tudi Angleži in Amerikanci so že pripeljali hrano v sestradano Dalmacijo.

O vseh teh stvareh so se pomenili modri voditelji teh treh držav. Njihovo posvetovanje bo pospešilo konec vojne. Takrat bodo zasijali za vse miroljubne narode srečni dnevi miru in blagostanja.

Žiga.

Kralj Peter II.

Kadar se družini zgodi kaka nesreča, tedaj se vse zbere okrog očeta, da bi ji pomagal in jo rešil iz nevarnosti. In dober oče takrat ne skrbi za sebe, ampak gleda le na to, kako bi pred nesrečo obvaroval svoje otroke — svojo družino. Če pa je oče malovreden, v najhujši sili zapusti svoje otroke in mu ni mar, kaj je z njimi.

Leta 1941. je Jugoslavijo — našo jugoslovansko družino — zadela najhujša nesreča. Vojna. Tujci so vdrl v našo zemljo, požigali so naše domove, pobijali naše ljudi, jih zapirali in trpinčili. Takrat so nas zapustili vsi tisti, ki so imeli skrb za našo srečo in z njimi vred nas je zapustil kralj. Nikomur od njih ni bilo mar, kaj bo z nami. Poskrbeli so za svojo varnost, udobno in dobro so živeli v Angliji in kralj je bil z njimi. Mi pa smo v domovini trpeli mraz, lakoto, preganjanje in strah. Tujci so divjali in morili vsevprek. In nikogar ni bilo, ki bi nam pomagal, še celo kralja ne. Ko pa smo tedaj našli svojega vodnika, našega maršala Tita, ki nam je pokazal pot iz nesreče in je sam z nami vred trpel, tedaj so se tisti politiki in mogotci, ki so ubežali v London, začeli angležem lagati, da smo razbojniki. Kralj teh laži ni zavrnil. Kralj jih je tedaj v vseh lažeh podpiral, jim dajal potuho in je izdajalca Mihajloviča celo imenoval za ministra ter se ni odvrnil od tistih, ki so ustanovili izdajalsko belo gardo.

Toda zavezniki so spoznali, da je pravica na naši strani. Začeli so nam pošiljati pomoč. Kralja je tedaj zaskrbelo in je odstavil lažnive ministre. Z maršalom Titom pa je lani junija sklenil sporazum. Ko je naša moč postala tako velika, da si ni nihče več upal nam nasprotovati, se je med dr. Šubašičem, ministrskim predsednikom kraljevske vlade v Londonu in med maršalom Titom jeseni lanskega leta sklenil drugi sporazum. Ta sporazum določa, da se sestavi enotna vlada, da se ustanovi kraljevo namestništvo in pa, da se tri mesece po osvoboditvi vse Jugoslavije izvršijo volitve v naš novi jugoslovanski parlament, ki naj odloči, ali naj se kralj vrne ali ne.

V tem pa so Nemci pred božičem dosegli malo zmago na zapadni fronti. Kralj je mislil, da bodo Nemci za vselej zmagali, pa je računal, da ga bodo morebiti Nemci posadili na jugoslovanski prestol. Zato je hitro naštopil proti sporazumu. Jugoslovanski narodi pa so enodušno nastopili za sporazum, ker se bo le tako mogel uvesti red, sloga in mir.

Tudi zavezniki so uvideli, da se v Jugoslavijo ne sme več povrniti staro sovraštvo, zato so sporazum odobrili in niso podprli kralja.

Iz vsega tega smo Slovenci in ostali narodi Jugoslavije spoznali, da smemo zaupati maršalu Titu, ker se je samo on ves čas boril skupaj z nami in ker samo on ustvarja slogo in ljubezen med jugoslovanskimi narodi.

Spoznali pa smo tudi, da kralj skrbi samo zato, kako bi nam gospodoval in s tem sebi pripravil srečo — maršal Tito pa se trudi, da bi delal za nas in nam ustvaril srečo.

Kralj Peter ni bil dober oče, ker je ubežal, ko nas je zadela nesreča. Maršal Tito pa je ostal z nami in nas rešil.

L.

Junaška Titova armada izganja sovražnika z naših svetih tal.

Pismo maršalu Titu

Pionirčki neke šole v Škofjeloškem okrožju so pisali maršalu Titu sledeče pismo:

Tovariš maršal Tito!

Tudi mi, pionirji ti pišemo pismo. Imamo Te zelo radi. Slišali smo, da je kralj proti Tebi in da se hoče vrniti v domovino. Mi pionirji kralja ne maramo. Mi imamo radi samo Tebe. Kralj je živel v zlatu, ko so naši očetje prelivali kri na tej zemlji. Kralj je imel vsega dosti, mi pa smo hodili strgani. Kralj se ni menil za nas, ko smo si želeli šol. Zato naj nas še sedaj pusti pri miru, ko nam jih je dala naša oblast. Vsi pridno hodimo v šolo, da se bomo veliko naučili. Vsi kličemo: S Titom v borbi, s Titom v svobodi! Zdravo!

Pionirji in pionirke iz naše vasi.

Borba

Zadnjič so napadli belčki partizane. Partizani so šli takoj na položaje. Bitka je trajala več ur. Mi pionirji smo nosili municijo na položaje. Kroglice so švigale po zraku, pa nas ni bilo nič strah. Kmalu so partizani zapodili belčke v beg. Od takrat se belčki sploh ne prikažejo več k nam. Od takrat se pionirji spet mirno učimo v šoli.

Mirko, II. razred.

Telovadba

Pri nas imamo pionirke telovadbo. Dvakrat na teden se zberemo v šoli in telovadimo. Tudi pionirji imajo telovadbo. Tovarišica učiteljica nam je povedala, da telovadba človeku

zelo koristi. Posebno koristi nam, ker še rastemo. Pri telovadbi je zelo lepo. Skačemo, plezamo, tekamo ter se igramo razne igre. Tako si krepimo zdravje.

Lenčka.

Pionirka Julka,

učenka III. razreda, nam je poslala tole pesmico:

Krog mene lep je bukov gozd,
potoček v njem šumlja,
tu domek moj je skoraj prost,
ga partizan ne da.

Sem Julka, majhna deklica,
na hribčku je moj stan,
kjer sonček sije, lunica
in hodi partizan.

Nad njim oblački se pode,
kjer naši bombniki
Švabom kruhek trd dele —
v čast naši svobodi.

Kako se jaz že veselim,
ko prost bo narod naš,
zato se pridno zdaj učim,
da lepši bo ta čas.

Julka

da je Rdeča Armada že osvobodila več kot milijon kvadratnih kilometrov ozemlja izven meja svoje domovine. To je ozemlje, ki je približno petdesetkrat večje od Združene Slovenije (s Primorsko in Koroško);

da je Rdeča Armada od septembra 1944 že osvobodila 9 prestolic: Bukarešto (Rumunija), Sofijo (Bolgarija), Helsinkí (Finska), Beograd (Jugoslavija), Rígo (Latvija), Kovno (Litva), Reval (Estonska), Varšavo (Poljska) in Budimpešto (Madžarska);

da je Rdeča Armada prekoračila Odro, ki je zadnja večja reka pred Berlinom;

da v Sovjetski Zvezi vsi narodi živijo v slogi in bratstvu;

da je postala Rdeča Armada največja in najhrabrejša vojska na svetu zato, ker jo ljubijo prav vsi državljani in ker skrbijo ter delajo zanjo prav vsi možje, vse žene in vsi pionirji;

da je komandant vse slovenske Narodno Osvobodilne Vojske tovariš Dušan Kveder - Tomaž, politkomisar pa tovariš Boris Kidrič;

da ima NOV Slovenije dva Korpusa: VII. Korpus za Dolenjsko ter Notranjsko in IX. Korpus za Primorsko in Gorenjsko;

da bo največje пристanišče Titove Jugoslavije Trst;

da pomeni beseda „federacija“ zvezo. Federativna država je torej zvezna država, v kateri so vsi narodi enakopravni;

da je taka zvezna država Titova Jugoslavija; v njej je šest samostojnih državnih enot: Slovenija, Hrvatska, Srbija, Bosna in Hercegovina, Makedonija, Črna gora;

da narodna skupščina (parlament) daje zakone in izvrši najvišjo oblast v državi;

da narodno skupščino (parlament) tvorijo poslanci, ki jih

voli ljudstvo. Narodna skupščina predstavlja torej voljo in oblast ljudstva;

da tvorijo vlado poverjeniki (za prosveto, za promet, za trgovino, itd.), ki vodijo in upravljajo državo po zakonih, ki jih proglasi narodna skupščina (parlament);

da bo v Titovi Jugoslaviji vsaka od šestih držav imela svojo vlado in svojo narodno skupščino; srbska narodna skupščina daje zakone, ki veljajo samo za Srbe, hrvatska narodna skupščina bo dajala zakone samo za Hrvate, itd.;

da se slovenska narodna skupščina (parlament) imenuje Slovenski Narodno Osvobodilni Svet (SNOS) in daje zakone, ki veljajo samo za Slovence;

da je 19. februarja minilo leto dni, kar je naš parlament (SNOS) prvič zasedal;

da zaseda v osvobojenem Beogradu naš skupni jugoslovanski parlament, ki se imenuje Antifašistično Vječe Narodnog Oslobodjenja Jugoslavije (AVNOJ). Po naše se to pravi: Protifašistična Skupščina Narodne Osvoboditve Jugoslavije;

da daje AVNOJ zakone, ki veljajo za vso Jugoslavijo: za vse Slovence, Srbe, Hrvate, Črnogorce in Makedonce;

da je predsednik AVNOJ-a dr. Ivan Ribar;

da se naša skupna jugoslovanska vlada imenuje Nacionalni Komitet Narodnog Oslobodjenja Jugoslavije (NKOJ);

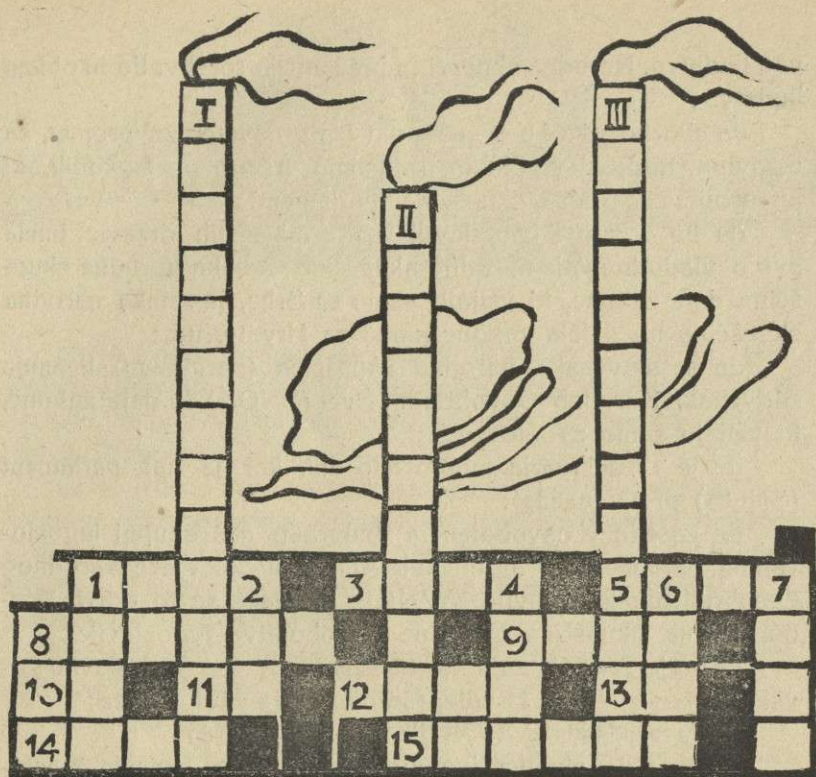
da je predsednik NKOJ-a maršal TITO;

da v Titovi Jugoslaviji ne bo več zatiranja in sovraštva med narodi, temveč bomo vsi živeli v slogi in bratstvu;

da v naši domovini ni prostora za izdajalce;

da moramo z vsemi silami podpirati svojo NOV, ki bo kmalu uničila Švabe in izdajalske belogardiste. P.

Križanka

Navpično: I. Maršal demokratične in federativne Jugoslavije. — II. Bratska armada, katere obletnico ustanovitve praznujemo dne 23. februarja. III. Največji slovenski pesnik, čigar obletnico smrti smo obhajali dne 8. februarja.

Vodoravno: 1 spleteni dekliški lasje, 3 človek, ki obdeluje zemljo, 5 zgradba, kjer se poučuje, 8 mesto na vasi, kjer se napaja živina, 9 mak je ... 10 predlog kraja, 11 kazalni zaimek, 12 zadnja velika reka pred Berlinom, ki jo je Rdeča Armada že prekoračila, 13 kratica za človekoljubno mednarodno organizacijo, ki pomaga ranjencem in preseljencem, 14 prvi vladar, ki je v zgodovini združil vse Slovence, 15 trdnjava in pristanišče na vzhodni obali Italije, katero so zavzeli zapadni zavezniki.

Navpično: 1 domača žival, ki daje revnim ljudem mleko, 2 tako kličejo nekateri otroci svojega očeta, 4 pleten pas, v katerem so vloženi naboji za mitraljez „šarec“, 6 nekateri otroci pa tako kličejo svojega očeta, 7 najvišje gorovje v Evropi, 8 začimba za pripravo salate.

Pionirji! Potrudite se, da bodo vaše rešitve pravilne. Rešene križanke oddajte tovarišicam učiteljicam, ki nam bodo sporočile vaša imena. Vse tiste, ki bodo pravilno rešili, bomo objavili v prihodnji številki Pionirja.

